

„Edinost“ izhaja vsako drugo in četrto sabota vsakega meseca in velja za Trst vse leto gl. 2 kr.— zunaj Trstu po pošti vse leto „2“ 40 „ „ „ „ polu leta „1“ 20 „ „ „ „ četrt „—“ 70

Za oznanila, kakor tudi za „poslanice“ se plačuje za navadne trisopne vrste:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 krat
6 „ „ „ 3 krat

Za večje črke po prostoru.

EDINOST

Posamezne številke se dobivajo po 7 kr. v tabakarnah v Trstu pri pošti, pod obokom tik Kabstrove hiše, na Belvederu pri g. Bertolinu, v okolici: Na Opčinah v Isteriji, na Proseku pri g. Gorjupu, v Barboli pri g. Ani Takan in v Bazovici pri Ani Tuš, v Skednji pri Fr. Sanein M. Magdalen žg. J. Ježu. Naročnina in vsa pisma naj se pošiljajo uredništvu v Trstu.

Glasilo slovenskega političnega društva tržaške okolice.

„V edinosti je moč“.

NAŠA USODA.

Vsak gleda v črne oblake, kateri se kažejo izza gorovja v strahu, da mu grozoviti element ne uniči vsega dela in truda. Koliko se po nepotrebnem praha postrelja, kolikokrat cerkovnik v smrtni nevarnosti brezuspešno zvoni ter verne k molitvi budi, ko se zabliskne strela, švigne v zvonik, kovina je nase potegnola električno-ognjene moči, žrtva paklica in dobrih namenov, cerkovnik leži v prahu trd. Grozovito rožljanje zunaj pa naznanja, da je uničena setev, na polu zrela pšenica stolčena v blatu, nezrelo sadje leži po tleh, pod kapom pa na kupe ledenih zrn, v kmetiški hiši se šliši jok i stok — —.

Ubogi slovanski narod! kaj ti hoče novinar podati? s čem naj zaplodi domoljubje v srce? s čem naj naslika tužno stanje, kake barve naj rabi, da ti naslika bodočnost, ktera ti je zagotovljena? na razpoložje so različne barve, kolikor jih ima mavrica, ali prepovedana je svitla slika, kjer se loči svetloba od sence. Novinar, vzemi oglje; narisaj v malih potezah navadne prezvečene dogodbe, da te ne krene dižavni pravdnik po prstih.

Slabo vreme imajo zdaj Slovani, grmi, treska, vihar lipo lomi, vejice odpadajo, deblo se maje, prestane ali ne prestane bučecim viharjem? prestane in zazeleni! — —

Slovan si želi zopet absolutizma in cenzure, tiskovna svoboda je elastična, nemški ustavovrski listi smejo Slovanom zabavljati, nas psovati z vsemi grdimi, ostudnimi imeni, potikati nam nezvestobo, izdajstvo in hudobije. Pravična kritika nam je prepovedana, glasú ne smemo povzdignoti, pritožbe so ničeve, vedno se nam pred oči stavijo paragrafi. Po slovanskem novinarstvu tolče toca, od drugega prihaja gmotna suša, kam pridemo? Ako se piše o šolah, koliko je nemščine na teden prezvečene, kako stališče zavzema slovenščina, odgovarja se nam, da imamo vse, kar hočemo.

Žalibog, da ni tako, drugače bo gotovo, to zahteva narava, to zahteva človečanstvo.

Vse sile so se proti Slovanstvu zarotile, vsi pripomočki se rabijo, lastni sinovi režejo meso s telesa majki Slavi, za umazan bankovec se prodaja zvestoba, poštenje, ro-

doljubje, bokal vina omamlja surovo dušo; vse to je sad popačenosti, slepega sovraštva, narodnega oderuštva, dušne slepote.

Da to ne more dolgo tako biti, kdo ne bi tega videl. Čas je blizu, ko se zvedri tudi na našem nebu, ker nagli viharji kratko vladajo; narod ue bode več trpel ptujčeve pete, ne bode ga žulil jarem robstva nemčurjev, ne bo se iz šol izrival materini jezik, ki je zdaj ko berač za vrati, Slovenec bo gospod pod domačo streho na domačem ognišči, ktero mu je čuval ptujec in nadzoroval pritepenec.

Brez nade živeti bilo bi na svetu zelo žalostno, nada oživlja slehernega, nada krepi vse moči, živci postajajo čvrsteji in čut do zaželjene stvari se hrabri. Po grdem vremenu se nadeja kmet lepih solčnih dni, ki mu njegovo polje oživé. Mi Slovani imamo obširnejši narodno polje, ktero je prav zdaj na skušnji, kajti, kar piš in vihar odnese, to so le lahke smeti, ki se ne morejo vsled lahkobe vetru ustavljati, kar pa je zrna, to ostane ter se pomnoži, po tem se bode štelo in s združenimi moči delalo, da se popravi, kar je nevihta škodovala.

Zdaj se lomi štiristoletna doba robstva, doslej so verige rožljale, vezi žulile, vrata tamnih ječ škripala, mučeni pa nevpogneni slovanski rod, oglojen do kosti od barbarskih krvolokov in njih prijateljev, on nij iztrgal iz srca zdravi zavesti, narodnega čuta, hrepenenja po svobodi. Po grdem vremenu spregleda Slovan, ko ga bode ogrevalo milejše solnce, zdaj stoprv bode čutil živ nagib po prostosti, z grozo se bode spominjal prokletstva in robstva, čelo se mu bode grbančilo in oster pogled mu švigne v obraze izdajic. Zaničevaje se bode obračal od nekdanjih svojih prijateljev, kateri so na ljubav naših sovražnikov zatajili svojo krv, zaničevaje se bode oziral na denuncijante in ovaduhe, ki so klečeplazili, da se prikupé našim najhujšim naspretnikom.

Grdo vreme je Slovanom doslej trajalo, zdaj se razganjajo temni oblaki in k malu posije na našo zemljo žarko solnce, ktero pričakujemo zaupnim srcem. — — —

Kdo kliče na dan?

Ko je mera krivic polna, vselej se najde osoba, ktera se potegne za zatiranca,

vselej stopi na oder rešitelj zatirancev, naj še tako mrmrajo prijatelji trinogov in krvolokov. Rešitelj! zdihne zavedeni narodnjak; o kako prav si prišel, vže nam je šlo za najdražji zaklad, za narodni obstoj, blagoslovljen tvoj prihod, junaška ti sreča, pomozi zatiranim bratom!

Splošno se čuje glas: *Bratje na noge, svoboda dani!* kdo kliče na dan? povprašuje se: siuovi velicega naroda; kedo budi na jugu kralja Matijaža? kedo vzbuja čut pod Triglavom prostemu kmetu? kedo navdihuje brhkega dijaka za narodno stvar? zakaj povprašuje skrbna starka svojega vnuka na počitnicah, bode li zopet Turek *ven udaril?* zakaj pripoveduje oče svojim sinom: Do cerkve so prišli Turki v rudečih kopicah, tam se je še poznala na vratih podkev, ali zdaj so nova.

Nagib do blažene svobode je Slovanu prirojen; sto in sto let se je zanjo boril, tlačenje, jerobstvo in sužnost mu razjeda osrčje. Slovanstvu je mati svoboda, narodni duh mu je oče, njegov cilj je ta, da zlomi verige sužnosti svojih sorodnikov, kateri stokajo, v grozoviti turški jarem vpreženi, pred obrazom izobražene Evrope in to v devetnajstem stoletju, o katerem se govori, da je stoletje napredka in omike.

Kedo kliče na dan Slovana, ki žrtvuje kri prijateljem, da jih reši tlačiteljev? rešitelj kliče, on podaje bratom mogočno rokó njegov glas se razlega čez hribe in doline, kder se slovanski jezik govori. Kedo kliče na dan? povprašuje umirajoči junak, v prsih mu še tiči kriva sablja, katero mu je sovražna roka zabodla, ko je za domovino zadnji strel vragu v prsa poslal. Kedo kliče na dan? ozira se ranjeni vojak mej bojnim krikom na slovansko zastavo, vihrajočo v dimu mej svinčeno točo. Zdaj zdihne: o vitez mogočni, ti me oživljaš! rad zaspim, žrtva svobode sem, da bi sto živenj imel, vse bi dal v dar svobodi, da bode narod srečniši. Kedo kliče na dan? praša dosluženi stari vojak prošlega polustoletja, v mojem času nisem čutil domorodno, v prejšnjem času ni se mislilo domoljubno, a zdaj vidim v vrstah tovarše prostake in častnike, kateri poznajo narodni klic, katerim pod zapeto vojaško suktnjo bije zvesto srce, ktere vodi sveta zavest, da jih je rodila slovanska mati. Časi se spreminjajo, v enej noči postane bogatin siromak, berač se na jutro milijonar zbudi,

v bipu se zlomi svitli kraljevi prestol, nenadoma se spremeni zemljevid držav, imenik visokih oseb se krči, le zgodovina še o njih govori.

Kedo kliče na dan? duh časa! odgovarja narave zakon, naravnega zakona ne ustavi nobena moč in nobena sila, vsaka stvar v svojem času. Kedo je zaklical na dan pred sto leti ameriški narod? kedo Švico? Kedo je Grško pozval na pozorišče, kedo je viteza Ipsilantija interniral ter zaviral osvobodjenje Helencev? Kedo je na dan klical sedem sto let jaderno Italijo? Italijani so šli za klicem in danes je zedinjena, iz večnega mesta se razlega slava. Kedo je zaklical Nemcem leta 1870, da njihova beseda danes v Evropi toliko velja? Kedo je pozval Slovane na jugu, da so za orožje zgrabili in začeli nesmrtno delo? — Kedo kliče na dan? V tem glasu je južnoslovanško vprašanje postalo meso in kri.

Delo je začeto, naravni zakon ga je zahteval, on mu roke ne odtegne, nadaljevalo se bode vedno vspešniše, s pota bode pometalo vse zadržke in ovire, kljubovalo vsem viharjem in uimam, in zmaga bo Slovanu v čast, človeštvu v srečo.

Dopisi.

Iz Škedenje, dne 20. avgusta.

Ker naš magistrat nema skrbi za take reči, katere ima izvrševati po državnej i deželnej postavi, zato smo navezani na lastne moči i na lastne mošnje. Postava velepa, naj se v kmečkih občinah postavijo poljski čuvaji; naša občina je gotovo kmečka, naši pridelki na polji so hudobnim poškodbam zelo podvrženi, toliko bolj, ker so blizu mesta, v katerem se nahaja dosti ljudstva z dolzimi prsti; a mislite li, da nam je hotel mestni magistrat, pod kateri kakor občina spadamo, postaviti poljskega čuvaja? kaj še! govorili so nekateri gospodje: Plačajte ga, če ga hočete imeti. Res smo tudi čuvaje v nekaterih mesecih imeli i sami jih plačevali, a ker nam vendar denarnih moči manjka, zato smo zopet vložili magistratu temeljito podprto prošnjo, naj on postavi čuvaja, i naj vsaj dve tretjini troškov prevzame, za tretjo tretjino bomo sami skrbeli.

Pri nas bi lahko imeli sadja, da bi z dobičkom od njega gradove zidali, ker naša zemlja je sadju tako vgodna, da malokje tako, a kaj nam zemlja pomore, ker se nam skoro vse, še na polu zrelo sadje pokrade i poleg tega še trava pohodi, ali drugi pridelki pokončajo. Kdo bi pri tacih okolnostih rad sadonosno drevje sadil, ker mu več škoduje, nego koristi? Da imamo dobrega poljskega čuvaja, bilo bi to vse drugače, a naš magistrat to reč drugače umeje; on misli, saj imate policijsko stražo za javno varnost; mi nečemo prezirati dobrot, katere uživamo od policije, a to pa vendar vidimo, da za poljsko varnost ti možje niso zelo sposobni, česar jim pa ne jemljemo za zlo, ker imajo preveč prav drugačnih opravkov in dvema gospodoma tudi ne morejo služiti.

Če magistrat nam ne dovoli poljskega čuvaja, potem poiščemo druge poti, da ga dobodemo, ker imeti ga moramo.

V Trstu, 22. avgusta.

Potrebno je v Trstu, da se združimo Slovani ter da se bolje od sedaj spoznavamo. Nikder ni položje tako različno, kakor mej tržaškimi Slovani, tukaj namreč živi na štirjaški milj od 70 do 80 tisoč Slovanov, ki imajo v vsem cesarstvu najvažnejše položje, za katero so se še le sedaj začele oči odpirati. Mesto Trst je postalo v Evropi stvar, za katero se hoče vsaka vlast brigati. Da bi se mogla 9. božja zapoved o tej stvari v veljavi spraviti, gotovo bi se ne gojile v zakritih možjanih misli in poželenje do važnega ptujega blaga imenitnega kraja, ki še večjo veljavo dobi, ko bode tako s železnico zvezan, da bode od njega naj krajša morska pot v zahodnje dežele. Da ne zaidem predaleč od predmeta, zedinjenja Slovanov v Trstu v prid duševnega in materijalnega razvitka, treba je pred vsem, da se različni bratje slovavskih plemen poznajo mej saboj.

Pri tej priliki se ne sme gledati stanu, ne sme se gledati obleke, je li zurka, frak ali platnena obleka, treba je ozir jemati le na narodnost in sočustvo do bratov. Srb, Hrvat, Slovenec, Čeh, Rus, Bulgar, Dalmatin, Črnogorec, Istrijan ali daljni lužiški Srb naj bode vsacemu, ko lastni brat.

Narodna vez naj bode Slovanstvo, to naj služi slehnemu bratu, drug drugega naj spodbuja, naj se podučevajo v duhu Slovanstva otroci, izreja naj bode v istem duhu. To bode temelj vsega dobrega, to bode trdnjava proti napadom.

Da pa vse to dosežemo, imamo lahke pripomočke, imamo pot, po kateri dosežemo cilj: Naj se vstanovi v Trstu *delalsko društvo*, delalec je vsak od najvišjega uradnika pa do zadnjega težaka, naj dela z persom ali težkim železnim zvodom v kamnolomu. Le bogataša, kateri brez dela od obresti živi, ne moremo imenovati delalca. Društvo naj bi bilo tudi zabavno in podučevalno, zabavno zato, ker tudi ubogi delalec nižjega stanu se rad veseli, ako mu je prilika dana, rad v krogu svojih otrodičev pozabi trud, pozabi skrbi in težave svojega stanu, kar bogataš pogostoma vživa.

Podučevalno pa zato, ker človek do groba nikdar zadosti ne zna, zlasti pa je to pri nižjem ljudstvu, ker mu od rojstrega dne siromaštvo zavira izobraziti svoj talent in svoj um. Kako lepo bi se dal izobraževati delalec v večernih šolah o predavanji različnih strok, na primer, o prav potrebnih gospodarstvenih in zdravstvenih stvarih, ki so duša življenju in pospeh družbinske gojitvi.

S tem bi nastala lepa zveza, slovanski jezik bi se razvil in sklopilo bi se tako Slovanstvo se Srbstvom, kar bi bil velik korak v prihodnost. Tržaški Slovani brez razločka snujejo zdaj delalsko društvo, katero bode imelo namen izobraževati in pomagati vsakemu družabniku.

Odlični gospodje se trudijo vže za to, da društvo v dobrem smislu ustanove, treba je, da vsi okoliški in tržaški Slovenci pristopimo k temu društvu, opozorujemo uže zdaj vse zavedene narodnjake, naj širijo to idejo in razlagajo korist, ki nastane iz tega. Iz malega raste veliko, te besede slavnega Koseskega naj nam bodo pred očmi. Poglejmo Angleže, zakaj so oni v takem blagostanji? zato ker so se vedno družili s združenimi močmi so delali zrno do zrna pogača in kamen do kamena palača; zato raste njih premoženje, mi Slovenci pa smo vedno hlapci, sami za se ne skrbimo dosti, ob času boleznii smo brez pomoči in ko ni dela, stradamo. Temu je treba v okom priti, moramo se združiti, vsi za enega in eden za vse skrbeti, to moramo Slovenci pred očmi imeti. Na noge toraj, bratje!

Delalec.

Politični pregled.

Z dvojno mero se meri avstrijsko-ogerskim narodom, ker to stran Litave se prepovedujejo vsi taborji, na katerih bi se povzdignol glas za Rusijo, ali zoper njo, onstran Litave pa se dopuščajo; Madžari, to drugače ne more biti, hudo prté Rusom, smešno se nopenjajo, kakor žaba v basni.

Na hrvaških taborjih so se glasile žive simpatije do Rusov i zahtevalo se je, naj se pridruži Bosna i Hercegovina avstrijskim slovanskim deželam.

Gališki deželni zbor zboruje i pošiljajo mu nekateri Poljaki izjave zoper Rusijo, katerih vendar ne stavi na dnevni red, ker je večina, vzvlasti vsi Rusini, Rusom prijazna. Kedaj Poljaki sprevidijo, da bôdejo nož v lastno meso, da lastno svojo kri sramoté! Čas bi uže bil, da se jim odpró oči.

Konci tega meseca se zopet odpre državni zbor, v zumanjo politiko se menda ne bode vtikal, pa mu tega tudi treba nij, ker nema nobenega vpliva na reči, ki se godé na Turškem, z ogersko nagodbo menda tudi ne bo imel opravka, ker ta je i ostane gordiški voz, ki se mora presekat, Aleksandra pa še le porodi rusko-turška vojna.

V Ištu se je te dni sešel naš cesar z nemškimi. Od tega časa veje ugodniši veter južnim Slovanom. Poprej se je žugalo Srbiji, da jo avstrijska vojska posede, ako napové vojno Turčiji, slej pa jej je puščena prosta roka, zato je staro ministerstvo odstopilo i zopet prišel na krmilo Ristić, mož, ki je Turčiji najmanjši prijatelj. Pričakovati je tedaj, da Srbje zopet udarijo na Turke i zdaj to storé lahko z vspehom, ker imajo za zaveznike Ruse i ker utegnó tudi Grki zoper Turke za orožije prijati.

Vstaši se v Bosni dobro držé, če tudi se je moralo nekoliko njih na avstrijsko zemljo umaknoti — ne smemo povedati, kedo je tega kriv — vendar so se zopet zbrali i Turke tako nabili, da jih je 1000 na mestu obležalo.

Z rusko-turškega bojišča dohaja vsak dan vse polno nesramnih laži. Ti lažujivi

telegrami, ki so skovani v turških taborjih, na Dunaji i celo na madžarskej (?) Reci, poročajo v vsakdanjih velicij bojih, katerih nikoli nij bilo; to se vé, da so Rusi v teh izmišljenih bitvah vselej i povsodi strašno tepeni bili. Grozé se, kake neusmi jenosti i gnusobe počenjajo Kosaki, kako nasajajo otroke, starce i starke na meče, kako skru- ne deklice. Kdor vé, kako presrčno dober, ljudomil i postrežljiv je junaški kosaški rod, ki je v boji kakor ljuti lev, po boji pa mil i postrežljiv tovariš premaganemu sovražni- ku, tacih hudobnih natolcevanj nikakor ne more verovati i dokazalo se je tudi, da so vsa taka natolcevanja hudobne laži, mej tem, ko je spričano, da so Turci na tisoče ne- dolžnih Bolgarov v strašnih mukah pomor- rili, sežgali i žive pokopali, negledajoč lét i spola. Gorjé Bulgaru kristijanu, kamor gad- ni Turek nogo postavi! Celo pruski poslan- ec — Bog mu daj dobro! — bil je pri- moran, turškej vladi take krutosti ostro oči- tati, avstrijski nij imel srca za to.

Na rusko-turškem bojišči zadnje dni nij bilo velicij bojev, ni v Evropi, ni v Aziji. Rusi se Turkom nikder nijso umakno- li, nikder niso bili zmagani, ampak vtrjujejo vedno bolj pridobljena mesta ter vojsko dan na dan v vseh krajih množe, da potem z naglimi udarci zlomijo turško moč za večne čase. — Zelo utrjeno Plevno, kder ima Osman paša veliko moč, uže so obstavili, da Turci ne mogó več dobivati streliva i živeža.

Od zadnje srede, od desetih zjutraj do ure, ko to pišemo, (četrtek popoldne) na- skakuje Sulejman paša ruski utrjeni tabor v soteski Šipki na Balkanu z vedno novimi vojaci, a ruski general je odbil doslej vse napade i veliko turške vojske poslal Moha- medu v naročje; nadejamo se dobrega vspeha.

Črnogorci so Turkom vzeli vse trdnja- vice okoli Nikšiča, kakor tudi mesto samo, i pričakuje se vsako uro, da tudi trdnjava pade.

Dostavek. — Telegrami, ki so došli po noči od 23. na 24. t. m. poročajo, da so Turki desetkrat naskočili ruska stališča v Šipki, pa bili vselej z veliko zgubo zapo- jeni. Osman paša je hotel priti na pomoč Sulejmanu, a tudi tega so Rusi pobili, na vsej potezi od Donave do Balkana so Rusi zmagali.

Domače stvari.

* **Cesarjev rojstni dan** se je praz- noval v Trstu slovesno, vse brodovje v luki je bilo se zastavami ovenčano, vojaki so imeli parado in topovi na gradu so grmeli.

* **Njegova cesarska visokost, dedni carjevič Rudolf** je danes dospel v Trst in Miramar, ter se ukrcal na vojni brzoparnik *Miramar*, da odrine v Karf in Pulj, kjer 6 dni ostane, da pregleda vse mornarske priprave; 30. pa bode popotoval v Dalmacijo, da ogle- da tamošne rimske starine in znamenitosti, katerih je Dalmacija bogata.

* **Novo slovansko društvo** se smuje v Trstu, začasni odbor vže dela priprave,

zastopani so vsi stanovi, porok nam je za- časni odbor, da stvar dobro in v prid Slo- vanstvu izvrši, to bode pripomoglo h zdru- ženju Slovanov v Trstu, kateri so doslej raz- kosani in osameli bili. Treba je, da Slovani v Trstu pokažemo, da smo močen faktor in prava podpora državi.

* **Hrvatje, Srbi i Slovenci v lite- rarnej vzajemnosti i bližanji.** Pod tem naslovom pise „Primorac“, kako bi se mogli polagoma Slovenci z družimi južnimi Slo- vanci literarno združiti in kako bi se Slo- venci srbo-hrvaški naučili. Mi pozdravljamo to idejo, ker v Trstu bi se to najlažje do- seglo. V Trstu in okolici prebiva nad 60 tisoč Slovencev, vsak izobraženi Slovec bi lahko pošiljal svoje otroke v serbsko šolo, ktera je tukaj v Trstu prav izvrstna, le malo jih je doslej dajalo svoje otroke v serbsko šolo. Ko bi Slovenci to šolo v obi- lici obiskovali, storjen bi bil prvi korak. S tem bi se tudi mnogo pripomoglo h zvezi Slovencev in Serbo-hrvatev v Trstu; koliko mladeničev bi lahko pri trgovini dobilo do- bro službo, ker bi dobro umeli serbski je- zik, in bi tedaj mogli popotovati kakor agenti trgovskih hiš, ker za trgovino z Dal- macijo, Istro, Bosno in Hrcegovino, Črno- goro in Albanijo je Trst prvo mesto. Dobro bi bilo tudi, ako se slovansko društvo usta- novi, da bi se dajali poduki v raznih stro- kah; temu poslu imamo v Trstu izvrstne moči, ktere so vže enkrat v tržaški čitalnici ves postni čas vsako saboto občinstvo za- dovoljevale.

Mi Slovenci smo res južna prva straža, treba je, da se naslonimo na naše brate Hrvate, oni pa, da so z nami vazda v zvezi in nas zdatno podpirajo. Jasno je, da ima- mo od nemške stranke, kakor tudi od laške Slovenci na severji in jugu nož na vratu, in ako pademo mi, prvi bi bili za nami naši sosedje Hrvatje. Učitelji lahko to zdatno odvrtačajo, naj omenim tu samo en izgled: g. Volk, učitelj v Črnemvrhu nad Idrijo se vedno trudi, da uči cirilico, ki je vsakemu izobraženemu Slovencu jako potrebna, kajti koliko lepih knjig in časopisov naših južnih bratov lahko prebira, kdor zna cirilico. Slo- venski učitelji, učite cirilico, vi tržaški Slo- venci pa pošiljajte svoje otroke v serbsko šolo, da se nauče Serbščine, katera jim go- tovo jako koristi.

* **Konfiscirana** je bila zadnja številka našega lista zarad uvodnega članka: *Avstrija, zakaj nisi zidala v suši jezca*. Naj nam naši naročniki ne jemlje v zlo, da niso lista pre- jeli, v sedanjem času imamo pač novinarji pasje dreve. Članek je bil v prid in svarilo naše države pisan. Čudna so pota državne previdnosti.

* **Konferenca** zarad zedinjenja listov „Eдинosti“ in „Soče“ 15. t. m. v tržaškej čitalnici ni bila vspesna, ker Goričani nika- kor ne puste „Soče“ v Trst. Prišla sta v ta namen v Trst pooblaščena od tamošnjih rodoljubov deželni poslanec g. profesor Povše i g. Klavžar. Navedla sta uzroke, da je Go- ričanom lokalni list potreben, ako hočejo v narodnih stvareh napredovati, katero delo

je g. Dr. Lavrič pričel, potem da so raz- mere različne od tržaških, oni imajo svoje občine in mi tržačani čuden magistrat, oni nemorejo brez lista ostati, sicer bi se bilo bati, da stvar začne propadati. Ponudila sta nam Tržačanom vsako podporo, ako se ho- čemo s Goričani združiti. Tržaški Slovenci prpoznavajo važnost goriških razmer, vendar je stvar taka, da nam ni brez lista mogoče obstati, ako hočemo dalje izvrševati teško delo na obalih Adrije. Ker se pa snuje tudi prav zdaj v Trstu krepko slovansko društvo, treba bode tudi dobrega časnika, ki bode, ako do tega pride, po novem letu vsak teden izhajal.

* **Svetoivanci** napravljajo protest in tožbo zoper nepraktično delovanje okrajnege načelnika, i neresnična poročila, katera pošilja magistratu.

* **Podružnica rudečega križa** za ranjene vojake brez razločka vere ima svoje stanovanje via Nuova št. 18 v I. nadstropji odprto od 10 do 12 ure dopoldne in od 3½ do 5½ popoldne. Omenjeno društvo, ki je tudi našemu uredništvu poziv poslalo, sprejema denar in vsako drugo stvar za ranjene. Ako kateri darilec ne omeni izključ- ljivo, komu daruje, razdeli se darilo tako, da polovico dobé kristijanje, polovico pa muhamedani.

* **Statistika minolega meseca.** Ro- jenih je bilo 442, mej temi 243 moškega in 199 ženskega spola. Umrlo jih je 349 in sicer: moških 175, ženskih 174. Zakonov je bilo sklenenih 60, vsi v cerkvi, civilne po- roke ni bilo nobene. Iz Trsta je odšlo 9 moških, 5 ženskih, v Trst je prišlo 11 mo- škkih in 11 ženskih. Zrastlo je prebivalstvo za 101 osebo.

* **Pojedlo se je** minoli mesec v Trstu 1506 volov, 171 krav, 4 konj, 1996 telet, 2875 kozličev in 89 ovac.

* **Aquila**, Lloydov parnik, ki je iz Aleksandrije v Trst odplul, moral je z ve- trom daleč nazaj jadrati, mej potem se mu je zlomilo vrtelo, pošto so angleškemu par- niku dali, da jo je na dotično mesto odpravil.

* **Vino** kaže v okolici in bližnji Istriji dobro, starine je v Istriji še na tisoče ve- der, trgovci so se nadejali slabe letine ter držali vino drago, zdaj pa ga prodajajo po niski ceni. Bog daj nam dobre kapljice obilo!

* **Uboge-družine** v Trstu imajo naj- hujši dan 24. avgusta, ker ta dan se morajo iz stanovanja umaknoti, pa nemajo kam svo- je revne pobišne robe znesti, ostanejo brez stanovanja. Navadno se vtaboré na trg pred cerkvijo sv. Jušta je li dež ali lepo vreme, tam so toliko časa, dokler se posreči tem nesrečnim, da se jih kedo usmili ali da kje kako luknjo dobe, da se pod streho spravi- jo. Tudi se čuje, da je letos več sto sta- novanj praznih, ali le za visoko gospodo. Stavbena tržaška banka je v par letih sezi- dala mnogo lepih palač, ker je vse le za bogato gospodo vrejeno, ne more se v na- jem dati; bolj revno ljudstvo pa v tako sta-

novanje ne more, stanovanja so tedaj zelo prazna in banka kmalu pojde rakom žvižgat.

° **Napad.** Nadzornik varnosti je šel po navadi domu v svoje stanovanje v oni oddelk Trsta, kjer prebivajo večji del malo-bridneži in tatovi. V hipu ga napade 6 lupežev ter ga z leseno batino pobijejo na tla, da je zgubil oko, še tisto noč so polovili večji del lupežev, kateri so ga napadli. V Trstu je še stražam javne varnosti hudo zaradi zavratnih napadov po laškej navadi.

° **Nesreča.** Nek mašinist je bil tako nesrečen, da je pal s krova svojega parnika v spodnji del ter se ubil.

° **Godba Kunovga polka** daje mej vojaki in častniki lastnega polka mnogo pritožb, rekoč, da komponira kapelnik popotnice iz laških oper in bog ve, kakosno zmes, da se še marširati ne more. Zapazili smo tudi mi to, da narodnih popotnic, katerih ima prav slovenski naš polk obilo, ne igra godba nikdar drugod, nego kod gori na Krasu, da jih poslušajo skalovje, v Trstu se baje bojé igrati zaradi Lahov. Madžarski polki pa igrajo mnogokrat madžarske narodne tudi na trgu.

° **Škandal.** Nekateri mladi nezreli tržaški škrici so se zbesedili v pivarni pri zlatem jelenu mej veliko množico gostov in vojaško godbo, da so mize okrog letele in gospe v omotico padale. Policija jih je potem nekaj pograbila.

° **Srečen mej ženami** si je mislil neki laški mornarski kapitan, ko je mej štirim Evinimi hčerkami v nenavadni hiši sedel in se radoval in ljubimkal z njimi. Pa to ni dolgo trpelo, bog si ga vedi, zakaj so ga začele udrihati te nježne stvarce, da je morala patrola priti in vseh 5 v varnost spraviti.

° **Tržaške točarice;** navadno jih vsak večer ko zapró krčme po polunoci, spremljajo moški v njih stanovanje. Nek večer pa, ko je spremljal tako Hebo nek mladenič po ulicah na nje stan, zgubil je sled, ko v hišo pride, iskal je v vseh nadstropjih in šunder delal. Mirni sosede, od razbijanja zbujeni, tako so ga namlatili, da je bil ves raztrgan, ko ga je straža v zapor tirala.

° **Adam in Eva.** Zvečer v hladu sta se sprehajala mlad gospod in gospodičina, na setališči pri sv. Andreju, ker je uže mrčno bilo, nista mnogo premišljevala, ampak stopila sta v morje taka, kakoršna sta bila Eva in Adam predno jih je Bog iz raja spodil. Ker pa ji na javnem kraju prepovedano se kopati, morala sta stopati pred stražo v tamnico.

° **Pobegnoli** ste dve mladi gospodičini te dni iz Trsta z namenom, da pojdeti v belo Ljubljano. Peljali ste se Nabrežino, ker pa niste imeli novcev več, morali ste peš hoditi, a videli so ji potem v Tržiču in Gorici. Nek nju prijatelj je šel jedva 19. letni deklici iskat.

° **Tatovi** so vlomili po noči blizu kapucinov v delalnico nekega mizarja, v kte-

rej je spalo 7 moških ter pokradli ure, denarje in vse, kar jim je ngajalo, ko se prebudé zjutraj, čudijo se, da je vse pomanjkljivo.

Razne stvari.

° **Devet morilcev,** kateri so v oceanu umorili kapitana dalmatinca, zapovednika ladije „Emais“, prignali so v četrtek iz Italije žandarji po železnici od laške meje. Angleški parnik je dobil omenjeno ladijo na planem morji ter jo vzel, zaprlí so vse mornarje, ladijo pa privezali in peljali s parnikom na Angleško. Zvedelo se je pa po ladijenem pisarju, kateri je po noči uapisal več listov in jih v steklenice zamašil in skrivaj v morje pometal, ena teh steklenic je prišla srečno na kraj v Madeiro; ko je angleška vlada tam to zvedela, precej je poslala parnik na lov in jih tudi dobila. Pred nekterimi dnevi so poslali iz Angleškega glavo in roko kapitanovo v Dubrovnik sodniji za izveščaj, dva izmej morilcev sta zamurca, drugi so Avstrijci in Mehikanci.

° **Ruski ujeti vojak** je pobegnil s turškega parnika na poti iz Varne v Carigrad. Skočil je skozi okno iz ladije v morje ter plaval daleč predno je do zemlje prišel, mnogo je prebil, predno je do Kistendžija prišel. Ruski vojaki so ga radostno sprejeli.

° **Prvi boj mej Rusi in Angleži** je bil v Japanu. Mornarji angleškega broda so grdili rusko vojno v pričó ruskih mornarjev; ti se jim ustavijo, Angleži zgrabijo za nože, Rusov je bilo malo, skočili so za neko hišo, ktero so ravno zidali ter začeli iz odrov metati kamenje in drva. Angleži so se spustili v beg, Rusi za njim, v tem času prispe japonska policija ter ulovi oboje.

° **Čudni učinek strele.** Nekega gospoda na Francoskem je ujela nevihta na polji; do kože moker se ni mogel nikamor v zavetje rešiti. Ko gre dalje, treščí; gospod ves vrtoglav v velkem strahu je skoraj pamet zgubil, pa ko dalje proti domu koraka, čuti, da ga dež po nagi koži pere, in res je bilo, strela mu je sežgala vso obleko, da je v hipu tudi vpeljena od njega odletela, životu pa se ni poznalo ničesa.

° **Grozovitost.** Neki brivec v Benedkah je bil ljubosumen, pozove svojo soprogo v sobo k obedu, ko vstopi, začne jo z bodalom bosti, da je bila vsa prebodena. Žena skusi ubežati, ali na dvoru pade mrtva na tla. Brivec je potem še sam sebi z britvo vrat prerezal.

° **Naj starša žena** je Peraz Glen v Kaliforniji, srednje rasti, ima 140 let, živi se svojim najmlajšim sinom, ki ima 82 let. Omožila se je v 13. leta, imela je 11 sinov. Pila je še pred 12. leti tobak, potem ne več, imela je do nekega časa sive lase, zdaj pa so se ji zopet pobarvali na črno.

° **Nesrečen dan.** V Kremoni na Laškem je bilo 9. t. m. polno nesreč: Nek mladenec je pri kopianji utonil, drug mladenec je pri stroju neke tovarne za bigole nekaj pogledati hotel, kolesa so ga ugrabila in mu zmastila glavo. Tretjemu, nekemu delalcu v tovarni je stroj odtrgal nogo in četrti je padel in se ubil, vse to se je zgodilo v starih urah.

° **Francoskih političnih mož starost.** Konci oktobra 1880 bodo imeli MacMahon 72 let, grof Chambord 60; princ Napoleon 25; grof pariški 42; knez d'Aumale 58; princ Jerome Napoleon 58; Thiers 83; in enook Gambeta 42 let.

° **Smrtni boj v železniškem vozu.** Na Angleškem je spremljeval neki sluga blaznega v norišnico, mej vožnjo od začetka se je blazni mirno držal, velik je bil nad sežen in močne postave. Strežaj je mej vožnjo čital nek list, blazni potegne skrivaj britvo iz žepa ter plane na slugo, kateri skoči po koncu in odbije udarec, ali v hipu je imel prerezano lice do ušes. Sluga se brani, ali ker je bil brez orožja, obrezal mu je vse prste in roke; ko vlak obstoji pri prvi postaji, začnejo prevodniki vrišč v kopeji, odpró hitro vrata in groza! sluga je bil ves razmesarjen, blazni pa si je še prej vrat prerezal in je bil uže mrtev, ko so ga iz voza potegnoli.

° **Tiger iz železniškega voza ušel.** Isti angleški časnik piše, da je nek trgovec kupil velikega tigra ter ga poslal v neko veliko mesto v zoologični vrt. Mej vožnjo je močni tiger odtrgal plat voza in skočil v polje. Na postaji so precej brzojavili na vse kraje in res se je napotila četa karabinerjev na lov, kateri so ga našli in ustrelili, ali vendar je vže dve kozi strgal in pojel.

° **Živa je zgorela** neka gospodičina v Kataniji v Siciliji, namazala se je po praih in spodnjem životi z alkoholom vsled neke vražje ljubezni in se vžgala. Ljudstvo je priskočilo ali rešenja ni bilo; zgorela je živa.

° „**Agramer Presse**“ se imenuje list v nemškem jeziku, ki izhaja v Zagrebu vsak dan in je pisan v pravem slovanskem duhu. Priporočamo ta časnik vsem premožnim Slovanom in društvom, ki druge nemške časnike drže, da se naročajo nanj.

° **Uzorec (obrazci)** za kačkanje, izšivavanje, mrežkanje in jednostavno vezanje, po jugoslavenskih motivih zložil Avgust Posilovič v Zagrebu, prišli so ravno kar na svitlo in bodo gotovo jako dobro došli tudi slovenskim gospem in gospicam, ki se pečajo s vezenjem in pletenjem. Obrazci so jako lično in okusno sestavljeni in veljajo po 20 kr. zvezek, ki obsega 3 obrazce, I. II. III. in IV. zvezek pa stanejo skupaj 80 kr., naravnost po pošti sprejemani pa 88 kr. Naročnina se naj laglje pošilja po poštnih nakaznicah pod naslovom: Avgust Posilovič v Zagrebu, Novaves, br. 15.